

Négy hónapra szavazta meg a képviselőház az indemnitást.

— Budapesti tudósítók telefonjelentése —

A Ház szerdai ülését Szász Károly elnök háromnegyed tizenegykor nyitotta meg. Jelenti, hogy Selmecz- és Bélabánya város a közszolgálati alkalmazottak fizetés-emelése, Békés, Hajdu és Zala megye pedig a vármegyei tisztviselők anyagi javadalmazása és a háboruban eltöltött idő kétszeres beszámítása tárgyában feliratot intézett a Házhoz.

Ezután Szász Pál, a kérvényi bizottság előadója tette meg jelentését. Az elnök közli, hogy a házszabályok 433. szakasza értelmében — miután elérkeztek az indemnitás tárgyalásának negyedik napjához — egy-egy szónok félóránál hosszabb beszédet nem mondhat.

Kovácsy Kálmán rámutat arra, hogy a munkapárt állítólag a nemzetiségektől félti a magyarságot és ezért ellenzi az általános választójogot, holott mind a kétfő meglesz, hiába erőszakoskodik a munkapárt. Ő bizik a nemzetiségekben. Ismeri a felvidéki népet. A tót rendkívül hü a magyarsághoz. Tud esetet, hogy a tótok ebben a háboruban nem akartak együtt harcolni a csehekkel és amikor arra buzdították őket, hogy csak menjenek velük, hiszen közéjük tartoznak, mert ők is szlávok, azt mondták, hogy *ők csak odahaza tótok, a harctéren azonban magyarok.*

Sajnálja, hogy már eddig is nem dolgozott a parlament a népeért. Amíg a nemzet naggyá nőtt, a parlament oly kicsi maradt, hogy szégyenkeznie kell miatta. Mindent el kell követni, hogy a hazatérő katonákat kenyér és munkaalkalom fogadja. Üdvözlí a katolikus autonómiát. A kormány iránt bizalommal viseltetik és az indemnitást elfogadják.

Pescha Miklós: Üdvözlí a bírák fizetésrendezését. Megállapítja, hogy a hadisegély kiosztása körül sok visszaélés történt. Az indemnitást elfogadják.

Pop Cs. István elfogadja az indemnitási javaslatot, bár nincs bizalommal a kormány iránt.

Frey János: Magától nem is kívánunk bizalmat!

Pap Cs. István: Nem akartam felszólalni, de súlyos és igaztalan vádat emeltek ellenem. Kijelentem, hogy úgy én, mint pártom többi tagjai, ha sérelmeket panaszolunk fel, azokat sohasem a magyarság, vagy a magyar nemzet ellen, hanem mindig az illető kormány ellen hozzuk fel.

Mi a magyar nemzettel és a magyarsággal jó viszonyban élünk és akarunk élni. Tisza István vádjának az volt a lényege, hogy az aradi román intelligenciának én vagyok a vezetője és hogy ennek az intelligenciának a lapja, a Romanul, a háboru alatt kétértelmű magatartást tanúsított. Hivatkozik a háboru kezdetén a képviselőházban tett hűségnyilatkozatára és Apponyinak, valamint Andrásynak beszédére, a mellyel ezt a hűségnyilatkozatot üdvözlítették. Hangsúlyozom, folytatja, hogy egyik és elválaszthatatlanok vagyunk a magyar nemzettel.

Huszár Károly szólalt fel ezután. A választójognak azt a reformját, amit az új kormány hoz, üdvözlí. Ellenben visszautasítja azt a kompromisszumot, amit Tisza ajánl. Az indemnitást megszavazza.

Lukács György szólalt fel ezután. Kijelenti, hogy azért lépett ki a munkapártból, mert Tisza választójogi álláspontjával nem értett egyet. A Fejérváry-kormány állította a programja élére a választójogot, amelyet voltaképpen ő tett a politikai élet

vezérlő gondolatává. A mai kormány szintén ezzel a programmal jön, tehát a két kormány között nincs nagy különbség. Az indemnitást megszavazza. Mivel a házszabályok értelmében félóránál tovább beszélt, az elnök megvonta tőle a szót.

(Andrássy beszéde.)

Gróf **Andrássy Gyula** szólalt fel ezután. Foglalkozik Lukács beszédével. Tiltakozik az ellen, hogy a mai kormány helyzetét a Fejérváry kormányéval hasonlítsák össze. Akkor a kormánnyal szemben a nemzet többségének bizalmát bíró párt volt, a mostani többség azonban nem beszélhet a nemzet nevében. Fülében csengenek még Tisza szavai, melyekkel figyelmeztetett arra a disszharmóniára, amely a határunkon küzdő katonák és a hazában lejátszódó események között vannak. A munkapárt részéről olyan közbekiáltások hangzottak el, amelyek szégyenteljesek. Ugy látszik, hogy érzik azt, hogy nagyon rosszul áll a dolguk. Tisza kifogásolta, hogy Ausztriában helyreállott a parlamentáris kormányzat. Gunyosan szemükre vetette az ott történeteket.

— Én ritkán örültem valaminek úgy, — mondotta Andrássy, — mint mikor a csehek léplezték veszedelmes akcióikat. Így legalább világosan kiderült, hogy hol vannak azok a törekvések, amelyek Magyarország és a monarchia érdekeivel ellentétben vannak.

Ezután áttér a Ház felosztásának kérdésére. Tisza is foglalkozott ezzel a kérdéssel. Miért lát most merényletet a Ház tervezett felosztásában, amikor neki kevesebb joga lett volna erre. Majd áttér a választójog kérdésére. A legtöbb forradalom olyan országban tört ki, amelyben a parlament nem jól működött. A volt miniszterelnök hiába tagadja a történelmi eseményeket, azokat nem lehet meghamisítani és a kormányt támogató pártok egész szívvel vállalják a felelősséget a választójogi reform megalkotásáért. Hogy Tisza megbukott, ez az egész országnak nagy hasznára lesz. A tuloldalról folyton azt hangoztatják, hogy mi nemzetközi atheista irányt követünk. Ez ellen a nevetséges vád ellen felesleges is védekezni. A nemzet érdeke kívánja a választójog kiterjesztését. Egy azonban bizonyos, hogy a határon túl nem mehetünk. Bizik abban, hogy a választójog kiterjesztése nagyobb munkára fogja serkenteni a népet.

Azzal végzi Andrássy beszédét, hogy felszólítja a kívülállókat, hogy ne hagyják magukat elragadtatni Tiszától. Tiszát nagy koncepcióju, de veszedelmes embernek tartja. Szembe akarja állítani a történelmi középosztályt a néppel és ha ez az osztály utána megy, ez is meg fog semmisülni. (Nagy taps a baloldalon.)

(Telaszky felszólalása.)

Telaszky János kijelenti, hogy a Ház felosztására vonatkozó kijelentéseiben Andrássy tévedett. Ő indítványozta a mi-

nisztertanácsban, hogy oszlassák fel a Házat és Tisza a leghevesebben ellenezte. Az indemnitással foglalkozik ezután. Kijelenti, hogy a beteriesztett javaslat külön osztályokat juttat előnyhöz, mások sérelmére. A bírák épugy érzik a nehéz helyzetet, mint más tisztviselők. *Ha a kormány ragaszkodik a bírói kar fizetésének rendezéséhez, úgy a munkapárt azt megszavazza.* A pénzügyminiszter fejtegetéseit egyébként kielégítőnek tartja.

(A miniszterelnök a cseh támadásokról.)

Gróf **Eszterházy Mór** miniszterelnök azzal kezdi beszédét, hogy a legfőbb nemzeti érdek teszi szükségessé a javaslat elfogadását. Miután a munkapárt hajlandó az indemnitást megszavazni, ebből látja, hogy mindent meg akarnak adni, ami a háboru győzelmes befejezéséhez szükséges.

Kitér ezután a Reichsratban elhangzott támadásokra. — Legyenek meggyőződve, — mondta, — hogy a felelős tényezők nem szimpatizálnak a felelőtlen tényezők kijelentéseivel. *Bennem pedig elég erő és energia van arra, hogy megvédjem a magyar álláspontot.*

A kiegyezésre vonatkozólag kijelenti, hogy a 67-es kiegyezés hive. A munkapárt részéről személyét ért támadásokra nem reflektál. Előre kijelenti azonban, hogy az eljárás épen a munkapártra nézve fog igen kellemetlen következményekkel járni.

Vitázkodik Tisza tarthatatlan választójogi álláspontjával. — Láttam, — mondta, — hogy a nemzet legbecesebb tradíciója Szent István óta, hogy akkor alkotta meg a reformokat, amikor azok a legjobban kapcsolódtak be a kor szellemébe. A kormány választójogi programjának megalkotása és megvalósítása az egész világ előtt Magyarország szociális érettségének lesz a tanúsága. (A baloldal felállva tapsal és éljenek.)

(Szavazás feltevése.)

Az elnök a vitát ezután berekesztette. Felteszi a kérdést, hogy a Ház elfogadja-e a pénzügyi bizottság javaslatát általánosságban. A baloldal azt hiszi, hogy már a négy hónapos terminusról van szó, ezért ülve marad, sőt amikor Andrássy feláll, barátjai visszahúzzák a helyére. A baloldal ellenpróbát is követel, azt hangoztatják, hogy többségben vannak és megszavazzák a hat hónapos indemnitást. Az óriási zajban az elnök folyton csenget és magyarázza, hogy az indemnitásnak csak az általánosságban való elfogadásáról van szó, de nem a terminusról. Ellenpróbát rendel el és a baloldalhoz csatlakoznak a horvát és szerb képviselők is. Jelenti ezután az elnök, hogy a többség általánosságban megszavazta az indemnitást. A jobboldalon nevetve kommentálták az eseményt azzal, hogy a kormány pártja majdnem leszavazta a saját indemnitását.

(141 : 127.)

Délután félötör zsufolt teremben nyitotta meg az elnök az ülést. Az indemnitási javaslat részletes tárgyalásánál az első szakaszhoz dr. **Gratz Gusztáv** pénzügyminiszter szólalt fel. Javasolja, hogy az indemnitást *hat hónapra szavazzák meg.*

Hegedüs Lóránt ragaszkodik a négy